

บทที่ 5

ผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพการดำเนินงาน

การวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 เป็นไปตามหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ ประสิทธิภาพการดำเนินงานทางการเงิน 5 มิติ (CAMEL Approach) และความเชื่ออาทรต่อชุมชน ซึ่งชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) นำมาปรับใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงมาตรฐาน (Benchmark) ในการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วทั้งประเทศ ได้ผลการวิเคราะห์ออกมาดังนี้

5.1 การจัดขนาดของสหกรณ์

การวิเคราะห์ขนาดของสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) จะพิจารณาจากเกณฑ์การจัดขนาดสหกรณ์ออมทรัพย์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ โดยอาศัยตัวแปร 3 ตัวในการวิเคราะห์ ได้แก่ ปริมาณทุนดำเนินงาน ปริมาณธุรกิจซึ่งหาได้จากผลรวมของเงินให้กู้แก่ สมาชิกระหว่างปีและเงินรับฝากจากสมาชิกระหว่างปี และจำนวนสมาชิก ผลการวิเคราะห์การจัดขนาดสหกรณ์ของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1

ผลการจัดขนาด สอ.มม. ในช่วงเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

พ.ศ.	2544	2545	2546	2547	2548
รายการ					
ทุนดำเนินงาน (บาท)	8,896,669,355	9,290,698,649	10,901,126,958	12,033,867,675	12,594,195,322
= คะแนนที่ได้	= 10	= 10	= 10	= 10	= 10
ปริมาณธุรกิจ (บาท)	491,555,435	65,270,838	1,240,502,515	769,848,623	139,527,231
= คะแนนที่ได้	= 8	= 6	= 10	= 9	= 7
จำนวนสมาชิก (คน)	16,153	16,572	17,023	17,786	18,951
= คะแนนที่ได้	= 10	= 10	= 10	= 10	= 10
รวมคะแนน	28	26	30	29	27

ที่มา : จากการคำนวณ

¹ ดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก ค (น. 127).

ตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมการจัดขนาดของ สอ.มม. ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา อยู่ในช่วง 26-30 คะแนนมาโดยตลอด จึงกำหนดให้ใช้เกณฑ์อ้างอิงอัตราส่วนทางการเงินสำหรับ สหกรณ์ขนาดใหญ่มาก² ในการวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานของ สอ.มม.

5.2 การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์

การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 แบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการทางการเงิน และการประเมินจุดอ่อนในการบริหารจัดการ

การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการทางการเงิน คลอบคลุมการวิเคราะห์โครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์ทั้งหมด 5 หมวดดังนี้

1. หมวดความเข้มแข็งของเงินทุน (Capital Strength) ประกอบด้วย 5 อัตราส่วน ได้แก่

1.1 อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ที่ขึ้นต่อสินทรัพย์รวม (C_1) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอาผลรวมลูกหนี้ระยะสั้นและระยะยาวทุกประเภทในรายการบัญชีบดุลของสหกรณ์ มาเปรียบเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งหมดในบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 C_{1,2544} &= \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดในปี 2544}}{\text{สินทรัพย์รวมในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{2,968,353,750}{9,141,135,857.79} \times 100 = 32.47 \% \\
 C_{1,2545} &= \frac{3,610,184,891.87}{9,551,805,274.73} \times 100 = 37.80 \% \\
 C_{1,2546} &= \frac{4,738,588,657}{11,210,304,921.80} \times 100 = 42.27 \%
 \end{aligned}$$

² ตารางเกณฑ์อ้างอิงอัตราส่วนทางการเงินในการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการ สหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก แสดงรายละเอียดคะแนนทั้งหมดไว้ในส่วนของภาคผนวก ง.

$$C_{1,2547} = \frac{5,956,971,967}{12,377,034,498.50} \times 100 = 48.13 \%$$

$$C_{1,2548} = \frac{7,226,815,701.18}{13,554,745,587.53} \times 100 = 53.32 \%$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแต่ก็มีค่าที่ต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงมาก หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็นคะแนนจะได้เท่ากับ 1, 1, 1, 2 และ 3 คะแนนจากคะแนนเต็ม 8 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งบ่งบอกว่า สอ.มม. มีการให้เงินกู้แก่สมาชิกต่อรายต่ำเกินไป

1.2 อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม (C_2) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยนำเอาปริมาณเงินรับฝากทั้งหมดในรายการบัญชีของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$C_{2,2544} = \frac{\text{เงินรับฝากทั้งหมดในปี 2544}}{\text{สินทรัพย์รวมในปี 2544}} \times 100$$

$$= \frac{6,320,037,052.67}{9,141,135,857.79} \times 100 = 69.14 \%$$

$$C_{2,2545} = \frac{6,335,262,285.83}{9,551,805,274.73} \times 100 = 66.33 \%$$

$$C_{2,2546} = \frac{7,501,393,518.44}{11,210,304,921.80} \times 100 = 66.92 \%$$

$$C_{2,2547} = \frac{8,133,883,266.96}{12,377,034,498.50} \times 100 = 65.72 \%$$

$$C_{2,2548} = \frac{8,055,654,702.91}{13,554,745,587.53} \times 100 = 59.43 \%$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยแต่ก็มีค่าประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็นคะแนนจะพบว่าได้ 8 คะแนนเต็มมาโดยตลอด ซึ่งสะท้อนว่า สอ.มม. มีความเข้มแข็งของเงินทุนส่วนนี้สูงมาก

1.3 อัตราส่วนทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวม (C_3) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยนำเอามูลค่าหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าทั้งหมดในรายการบัญชีสมดุลของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 C_{3, 2544} &= \frac{\text{ทุนเรือนหุ้นทั้งหมดในปี 2544}}{\text{สินทรัพย์รวมในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{2,148,569,250.00}{9,141,135,857.79} \times 100 = 23.50 \% \\
 C_{3, 2545} &= \frac{2,447,643,530.00}{9,551,805,274.73} \times 100 = 25.62 \% \\
 C_{3, 2546} &= \frac{2,788,506,450.00}{11,210,304,921.80} \times 100 = 24.87 \% \\
 C_{3, 2547} &= \frac{3,189,444,940.00}{12,377,034,498.50} \times 100 = 25.77 \% \\
 C_{3, 2548} &= \frac{3,705,479,470.00}{13,554,745,587.53} \times 100 = 27.34 \%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวมของ สอ.มม. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 เป็นต้นมา แต่ก็ยังถือว่ามีความต่ำกว่าเกณฑ์อ้างอิงมาก หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็นคะแนนจะพบว่าได้เพียง 1 คะแนนจาก 8 คะแนนมาโดยตลอด ซึ่งสะท้อนว่า สอ.มม. มีความมั่นคงในส่วนของเงินทุนเรือนหุ้นต่ำ

1.4 อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม (C_4) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอาปริมาณเงินกู้ยืมคงเหลือทั้งหมดในรายการบัญชีสมดุลของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 C_{4, 2544} &= \frac{\text{เงินกู้ยืมคงเหลือทั้งหมดในปี 2544}}{\text{สินทรัพย์รวมในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{0}{9,141,135,857.79} \times 100 = 0 \%
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 C_{4,2545} &= \frac{0}{9,551,805,274.73} \times 100 = 0\% \\
 C_{4,2546} &= \frac{1,103,182.76}{11,210,304,921.80} \times 100 = 0.01\% \\
 C_{4,2547} &= \frac{569,826.54}{12,377,034,498.50} \times 100 = 0.00\% \\
 C_{4,2548} &= \frac{594,196,826.92}{13,554,745,587.53} \times 100 = 4.38\%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2547 มีค่าต่ำมากหรือมีประสิทธิภาพดี ได้ 8 คะแนนเต็มมาโดยตลอด แต่ในปีพ.ศ. 2548 อัตราส่วนดังกล่าว กลับมีค่าสูงมาก หากเปลี่ยนเป็นคะแนนก็ได้เพียง 3 คะแนนเท่านั้น แสดงว่าในปีพ.ศ. 2548 สอ.มม. มีภาระในการส่งคืนเงินต้นและดอกเบี้ยในปริมาณที่สูง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของ สหกรณ์ได้

1.5 อัตราส่วนทุนสำรองต่อทุนเรือนหุ้น (C_5) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดย นำเอาปริมาณเงินทุนสำรองทั้งหมดในรายการบัญชีของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับทุนเรือนหุ้น ที่ชำระเต็มมูลค่าทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 C_{5,2544} &= \frac{\text{ทุนสำรองในปี 2544}}{\text{ทุนเรือนหุ้นทั้งหมดในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{218,948,146.54}{2,148,569,250.00} \times 100 = 10.19\% \\
 C_{5,2545} &= \frac{270,948,146.54}{2,447,643,530.00} \times 100 = 11.07\% \\
 C_{5,2546} &= \frac{320,948,146.54}{2,788,506,450.00} \times 100 = 11.51\% \\
 C_{5,2547} &= \frac{375,948,146.54}{3,189,444,940.00} \times 100 = 11.79\% \\
 C_{5,2548} &= \frac{472,151,646.54}{3,705,479,470.00} \times 100 = 12.74\%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนทุนสำรองต่อทุนเรือนหุ้นของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและมีค่าประสิทธิภาพดีขึ้นเรื่อยๆ หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็นคะแนนจะได้เท่ากับ 5, 6, 6, 6 และ 7 คะแนนจากคะแนนเต็ม 8 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งบ่งบอกว่า สมาชิกของสอ.มม. จะได้รับการคุ้มครองมากขึ้น หากสหกรณ์ประสบกับภาวะขาดทุน

2. หมวดสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity) ประกอบด้วยอัตราส่วนที่สำคัญคือ

อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน (L) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอามูลค่าสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดในรายการบัญชีของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับมูลค่าหนี้สินหมุนเวียนทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

		สินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมดในปี 2544	
L_{2544}	=	$\frac{\text{หนี้สินหมุนเวียนทั้งหมดในปี 2544}}{\text{หนี้สินหมุนเวียนทั้งหมดในปี 2544}}$	
	=	$\frac{4,078,552,311.86}{6,322,922,050.62}$	= 0.65 เท่า
L_{2545}	=	$\frac{3,554,125,363.36}{6,339,459,304.84}$	= 0.56 เท่า
L_{2546}	=	$\frac{3,755,898,923.64}{7,512,557,732.58}$	= 0.50 เท่า
L_{2547}	=	$\frac{3,292,897,914.19}{8,138,597,907.98}$	= 0.40 เท่า
L_{2548}	=	$\frac{3,431,067,156.13}{8,653,695,843.52}$	= 0.40 เท่า

จะเห็นว่า อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มลดลงหรือมีค่าประสิทธิภาพต่ำลงเรื่อยๆ หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็นคะแนนจะได้เท่ากับ 6, 5, 5, 4 และ 4 คะแนนจากคะแนนเต็ม 8 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของสอ.มม. อยู่ในระดับต่ำหรือขาดสภาพคล่องนั่นเอง

3. หมวดประสิทธิภาพการทำรายได้ (Earning Sufficiency) ประกอบด้วย 2 อัตราส่วนคือ

3.1 อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนเรือนหุ้น (E_1) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอาเงินกำไรสุทธิประจำปีทั้งหมดในรายการบัญชีซึ่งบดของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 E_{1, 2544} &= \frac{\text{กำไรสุทธิในปี 2544}}{\text{ทุนเรือนหุ้นทั้งหมดในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{244,466,502.33}{2,148,569,250.00} \times 100 = 11.38 \% \\
 E_{1, 2545} &= \frac{261,106,626.07}{2,447,643,530.00} \times 100 = 10.67 \% \\
 E_{1, 2546} &= \frac{284,153,227.70}{2,788,506,450.00} \times 100 = 10.19 \% \\
 E_{1, 2547} &= \frac{328,621,836.44}{3,189,444,940.00} \times 100 = 10.30 \% \\
 E_{1, 2548} &= \frac{335,685,080.64}{3,705,479,470.00} \times 100 = 9.06 \%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนเรือนหุ้นของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2547 มีค่าสูงหรือมีประสิทธิภาพดี ได้ 8 คะแนนเต็มมาโดยตลอด แต่ในปีพ.ศ. 2548 อัตราส่วนดังกล่าวมีค่าลดลงเล็กน้อย หากเปลี่ยนเป็นคะแนนจะได้ 6 คะแนน แสดงว่าในปีพ.ศ. 2548 สอ.มม. มีประสิทธิภาพการทำกำไรต่ำเมื่อเทียบกับทุนเรือนหุ้น ซึ่งเกิดจากความสามารถในการหารายได้ต่ำและมีค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

3.2 อัตราส่วนค่าใช้จ่ายบริหารต่อสินทรัพย์รวม (E_2) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอารายการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทั้งหมดในงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับมูลค่าสินทรัพย์รวมทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 E_{2, 2544} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายบริหารทั้งหมดในปี 2544}}{\text{สินทรัพย์รวมในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{31,942,137.16}{9,141,135,857.79} \times 100 = 0.35 \% \\
 E_{2, 2545} &= \frac{40,123,343.02}{9,551,805,274.73} \times 100 = 0.42 \% \\
 E_{2, 2546} &= \frac{53,686,516.14}{11,210,304,921.80} \times 100 = 0.48 \% \\
 E_{2, 2547} &= \frac{69,316,775.48}{12,377,034,498.50} \times 100 = 0.56 \% \\
 E_{2, 2548} &= \frac{70,097,858.32}{13,554,745,587.53} \times 100 = 0.52 \%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนค่าใช้จ่ายบริหารต่อสินทรัพย์รวมของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มสูงขึ้นหรือมีค่าประสิทธิภาพต่ำลง หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็นคะแนนจะได้เท่ากับ 8, 7, 6, 4 และ 5 คะแนนจากคะแนนเต็ม 8 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนว่า สอ.มม. มีประสิทธิภาพในการบริหารงานต่ำลงและมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ไม่รวมดอกเบี้ยจ่ายสูงเกินเกณฑ์อ้างอิงมาตรฐาน

4. หมวดคุณภาพสินทรัพย์และการป้องกันความเสี่ยง (Asset Quality) ประกอบด้วย 3 อัตราส่วนคือ

4.1 อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้น (A_1) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอามูลค่าลูกหนี้เงินให้กู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทั้งหมดในรายการบัญชีงบดุลของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับมูลค่าลูกหนี้เงินให้กู้ทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 A_{1, 2544} &= \frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ในปี 2544}}{\text{ลูกหนี้เงินกู้ทั้งหมดในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{12,225,272.00}{2,968,353,750.00} \times 100 = 0.41 \%
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 A_{1,2545} &= \frac{20,195,126.00}{3,610,184,891.87} \times 100 = 0.56 \% \\
 A_{1,2546} &= \frac{20,428,938.00}{4,738,588,657.00} \times 100 = 0.43 \% \\
 A_{1,2547} &= \frac{20,820,123.00}{5,956,971,967.00} \times 100 = 0.35 \% \\
 A_{1,2548} &= \frac{17,235,584.00}{7,226,815,701.18} \times 100 = 0.24 \%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นของสอ.มม. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มลดลงหรือมีค่าประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็น คะแนนจะพบว่าได้ 8 คะแนนเต็มมาโดยตลอด ซึ่งบ่งบอกว่า สอ.มม. มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสินทรัพย์ประเภทลูกหนี้ได้ดีขึ้นเรื่อยๆ

4.2 อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อทุนสำรอง (A_2) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยนำเอามูลค่าสินทรัพย์ถาวรทั้งหมดอันได้แก่ ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และวัสดุคงเหลือในรายการ บัญชีซึ่งบดของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับปริมาณเงินทุนสำรองทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 A_{2,2544} &= \frac{\text{สินทรัพย์ถาวรทั้งหมดในปี 2544}}{\text{ทุนสำรองในปี 2544}} \\
 &= \frac{2,040,470.01}{218,948,146.54} = 0.01 \text{ เท่า} \\
 A_{2,2545} &= \frac{1,800,281.10}{270,948,146.54} = 0.01 \text{ เท่า} \\
 A_{2,2546} &= \frac{2,034,159.17}{320,948,146.54} = 0.01 \text{ เท่า} \\
 A_{2,2547} &= \frac{1,902,485.38}{375,948,146.54} = 0.01 \text{ เท่า} \\
 A_{2,2548} &= \frac{32,358,111.79}{472,151,646.54} = 0.07 \text{ เท่า}
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อทุนสำรองของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2547 อยู่ในระดับต่ำและมีค่าคงที่มาโดยตลอด แสดงถึงควมมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสินทรัพย์ถาวร แม้ว่าในปีพ.ศ. 2548 อัตราส่วนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้น แต่ก็ยังอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งหากเปลี่ยนอัตราส่วนเป็นคะแนนจะพบว่า สอ.มม. ได้ 8 คะแนนเต็มมาตลอด

4.3 อัตราส่วนเงินให้สมาชิกกู้ต่อทุนเรือนหุ้นและทุนสำรอง (A_3) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอามูลค่าลูกหนี้เงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งหมดในรายการบัญชีงบดุลของสหกรณ์มาเปรียบเทียบกับทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$A_{3, 2544}$	=	$\frac{\text{เงินให้กู้แก่สมาชิกทั้งหมดในปี 2544}}{\text{ทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองในปี 2544}}$	
	=	$\frac{1,513,805,975.00}{2,367,517,396.54}$	= 0.64 เท่า
$A_{3, 2545}$	=	$\frac{1,563,851,581.00}{2,718,591,676.54}$	= 0.58 เท่า
$A_{3, 2546}$	=	$\frac{1,638,222,863.00}{3,109,454,596.54}$	= 0.53 เท่า
$A_{3, 2547}$	=	$\frac{1,775,581,738.00}{3,565,393,086.54}$	= 0.50 เท่า
$A_{3, 2548}$	=	$\frac{1,993,337,533.00}{4,177,631,116.54}$	= 0.48 เท่า

จะเห็นว่า อัตราส่วนเงินให้สมาชิกกู้ต่อทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีแนวโน้มลดลงหรือมีค่าประสิทธิภาพดีขึ้นเรื่อยๆ หากเปลี่ยนค่าดังกล่าวเป็นคะแนนจะพบว่าได้ 8 คะแนนเต็มมาโดยตลอด สะท้อนว่าเงินให้กู้แก่สมาชิกของสอ.มม. ซึ่งโดยปกติเป็นเงินกู้ระยะยาวมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับทุนเรือนหุ้นและทุนสำรองที่เป็นแหล่งเงินทุนระยะยาวเช่นกัน หรือมีความสอดคล้องกันในโครงสร้างของเงินทุน (Matching Fund) นั่นเอง

5. หมวดการเจริญเติบโต (Growth)

5.1 อัตราการเติบโตของทุนเรือนหุ้น (G_1) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอาผลต่างระหว่างทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าทั้งหมดในรายการบัญชีงบดุลของสหกรณ์ปีปัจจุบันและปีก่อนมาเปรียบเทียบกับทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าทั้งหมดในงบดุลของปีก่อน ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned} G_{1,2544} &= \frac{\text{ทุนเรือนหุ้นปี 2544} - \text{ทุนเรือนหุ้นปี 2543}}{\text{ทุนเรือนหุ้นปี 2543}} \times 100 \\ &= \frac{2,148,569,250.00 - 1,876,519,580.00}{1,876,519,580.00} \times 100 \\ &= 14.50 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} G_{1,2545} &= \frac{2,447,643,530.00 - 2,148,569,250.00}{2,148,569,250.00} \times 100 \\ &= 13.92 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} G_{1,2546} &= \frac{2,788,506,450.00 - 2,447,643,530.00}{2,447,643,530.00} \times 100 \\ &= 13.93 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} G_{1,2547} &= \frac{3,189,444,940.00 - 2,788,506,450.00}{2,788,506,450.00} \times 100 \\ &= 14.38 \% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} G_{1,2548} &= \frac{3,705,479,470.00 - 3,189,444,940.00}{3,189,444,940.00} \times 100 \\ &= 16.18 \% \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราการเติบโตของทุนเรือนหุ้นของสอ.มม. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 เป็นต้นมา หากเปลี่ยนอัตราส่วนดังกล่าวเป็นคะแนน จะพบว่า สอ.มม. ได้ 6 คะแนนเต็มมาตลอด 5 ปี ซึ่งบ่งบอกว่าสหกรณ์มีความมั่นคงสูงจากการเติบโตของทุนเรือนหุ้นที่มากขึ้น

5.2 อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (G₂) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำเอาผลต่างระหว่างปริมาณเงินทุนสำรองทั้งหมดในรายการบัญชีสมดุลของสหกรณ์ปีปัจจุบันและปีก่อนมาเปรียบเทียบกับทุนสำรองทั้งหมดในงบดุลของปีก่อน ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 G_{2, 2544} &= \frac{\text{ทุนสำรองปี 2544} - \text{ทุนสำรองปี 2543}}{\text{ทุนสำรองปี 2543}} \times 100 \\
 &= \frac{218,948,146.54 - 194,546,392.54}{194,546,392.54} \times 100 \\
 &= 12.54 \% \\
 \\
 G_{2, 2545} &= \frac{270,948,146.54 - 218,948,146.54}{218,948,146.54} \times 100 \\
 &= 23.75 \% \\
 \\
 G_{2, 2546} &= \frac{320,948,146.54 - 270,948,146.54}{270,948,146.54} \times 100 \\
 &= 18.45 \% \\
 \\
 G_{2, 2547} &= \frac{375,948,146.54 - 320,948,146.54}{320,948,146.54} \times 100 \\
 &= 17.14 \% \\
 \\
 G_{2, 2548} &= \frac{472,151,646.54 - 375,948,146.54}{375,948,146.54} \times 100 \\
 &= 25.59 \%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราการเติบโตของทุนสำรองของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย หากเปลี่ยนอัตราส่วนดังกล่าวเป็นคะแนน จะพบว่า สอ.มม. ได้ 6 คะแนนเต็มมาโดยตลอด ซึ่งบ่งบอกว่าสหกรณ์มีความมั่นคงสูงจากการเติบโตของทุนสำรองที่มากขึ้น

การประเมินจุดอ่อนในการบริหารจัดการ เป็นการพิจารณาจากรายงานผู้สอบบัญชี
สหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์ทุกขนาดสามารถใช้วิธีพิจารณาเดียวกันได้ สำหรับรายงานผลสอบ
บัญชีของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 ปรากฏว่า ไม่มีปัญหาการฝ่าฝืนกฎหมายต่างๆ รวมไปถึง
ปัญหาด้านการเงินการบัญชีและการควบคุมภายในที่เป็นสาระสำคัญแต่อย่างใด จึงไม่คิดคะแนน
ติดลบในส่วนนี้

เมื่อได้ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการทั้งสองส่วนแล้ว จึงนำมาคิดและ
รวบรวมเป็นคะแนนในแต่ละส่วน โดยอ้างอิงจากเกณฑ์ประเมินอัตราส่วนทางการเงินของสอ.
สำหรับสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มาก เพื่อจะได้ทราบถึงระดับชั้นคุณภาพของสหกรณ์ สำหรับ
ผลรวมคะแนนการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการและระดับชั้นคุณภาพของสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ.
2544-2548 แสดงได้ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2

ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548

อัตราส่วนทางการเงิน	2544	2545	2546	2547	2548
อัตราส่วนลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	32.47	37.80	42.27	48.13	53.32
= คะแนนที่ได้	= 1.00	= 1.00	= 1.00	= 2.00	= 3.00
อัตราส่วนเงินรับฝากต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	69.14	66.33	66.92	65.72	59.43
= คะแนนที่ได้	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00
อัตราส่วนทุนเรือนหุ้นต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	23.50	25.62	24.87	25.77	27.34
= คะแนนที่ได้	= 1.00	= 1.00	= 1.00	= 1.00	= 1.00
อัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	0.00	0.00	0.01	0.00	4.38
= คะแนนที่ได้	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 3.00
อัตราส่วนทุนสำรองต่อทุนเรือนหุ้น (ร้อยละ)	10.19	11.07	11.51	11.79	12.74
= คะแนนที่ได้	= 5.00	= 6.00	= 6.00	= 6.00	= 7.00
อัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียน (เท่า)	0.65	0.56	0.50	0.40	0.40
= คะแนนที่ได้	= 6.00	= 5.00	= 5.00	= 4.00	= 4.00
อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนเรือนหุ้น (ร้อยละ)	11.38	10.67	10.19	10.30	9.06
= คะแนนที่ได้	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 6.00
อัตราส่วนค่าใช้จ่ายบริหารต่อสินทรัพย์รวม (ร้อยละ)	0.35	0.42	0.48	0.56	0.52
= คะแนนที่ได้	= 8.00	= 7.00	= 6.00	= 4.00	= 5.00
อัตราส่วนหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ต่อลูกหนี้เงินกู้ทั้งสิ้น(ร้อยละ)	0.41	0.56	0.43	0.35	0.24
= คะแนนที่ได้	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00
อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อทุนสำรอง (เท่า)	0.01	0.01	0.01	0.00	0.07
= คะแนนที่ได้	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00
อัตราส่วนเงินให้สมาชิกกู้ต่อทุนเรือนหุ้นและทุนสำรอง (เท่า)	0.64	0.58	0.53	0.50	0.48
= คะแนนที่ได้	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00	= 8.00
อัตราการเติบโตของทุนเรือนหุ้น (ร้อยละ)	14.50	13.92	13.93	14.38	16.18
= คะแนนที่ได้	= 6.00	= 6.00	= 6.00	= 6.00	= 6.00
อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (ร้อยละ)	12.54	23.75	18.45	17.14	25.59
= คะแนนที่ได้	= 6.00	= 6.00	= 6.00	= 6.00	= 6.00
รวมคะแนนที่ได้	81.00	80.00	79.00	77.00	73.00
หัก 1.ปัญหาฝ่าฝืนกฎหมาย	-	-	-	-	-
2. ปัญหาการเงิน การบัญชี และการควบคุมภายใน	-	-	-	-	-
รวมคะแนนทั้งหมด	81.00	80.00	79.00	77.00	73.00
ระดับชั้นคุณภาพ	A	B+	B+	B+	B

ที่มา : จากการคำนวณ

ตารางที่ 5.2 บอกให้ทราบว่า ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 สอ.มม. มีคะแนนประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ลดลงเรื่อยๆ จาก 81 คะแนนในปีพ.ศ. 2544 เป็น 80, 79, 77 และ 73 คะแนน ตามลำดับ หากเปลี่ยนคะแนนดังกล่าวเป็นระดับชั้นคุณภาพ จะพบว่า ระดับชั้นคุณภาพค่อยๆลดลงจากระดับ A หรือดีเยี่ยมในปีพ.ศ. 2544 เหลือเพียงระดับ B หรือค่อนข้างดีเท่านั้นในปีพ.ศ. 2548 ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่ลดลงเป็นผลมาจากค่าอัตราส่วนเงินกู้ภายนอกต่อสินทรัพย์รวมในหมวดความเข้มแข็งของเงินทุน (Capital Strength : C) ที่สูงขึ้นมาก ทำให้คะแนนในหมวดนี้ลดลง ค่าอัตราส่วนสินทรัพย์หมุนเวียนต่อหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลงเรื่อยๆ ในหมวดสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity : L) ตลอดจนค่าอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อทุนเรือนหุ้นและอัตราส่วนค่าใช้จ่ายบริหารต่อสินทรัพย์รวมในหมวดประสิทธิภาพการทำรายได้ (Earning Sufficiency : E) ที่มีแนวโน้มของประสิทธิภาพลดลงอย่างต่อเนื่อง

5.3 การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการด้านสวัสดิการสมาชิก

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่ไม่ได้มุ่งแสวงหากำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องคำนึงถึงสวัสดิการและความช่วยเหลือต่างๆที่มีต่อสมาชิกด้วย ด้วยเหตุนี้ การประเมินคุณภาพการบริหารจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (สอ.มม.) ในฐานะของการดำรงตนเป็นองค์กรที่เล็งเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือสังคมและสวัสดิการต่างๆของสมาชิก ตามหลักการสหกรณ์สากล จึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งและเพื่อเป็นการวัดความสำคัญดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ จึงได้นำเกณฑ์อ้างอิงอัตราส่วนทางการเงินของชสอ.ปีพ.ศ. 2547 ในหมวดการจัดสรรสวัสดิการเพื่อสมาชิกและและความเอื้ออาทรต่อชุมชน โดยใช้อัตราส่วนการจัดสรรทุนสาธารณประโยชน์และการจัดสรรเพื่อสมาชิกต่อทุนเรือนหุ้น มาประเมินคุณภาพการบริหารจัดการดังกล่าว

อัตราส่วนการจัดสรรทุนสาธารณประโยชน์และการจัดสรรเพื่อสมาชิกต่อทุนเรือนหุ้น (W) เป็นการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินโดยนำผลรวมของค่าใช้จ่ายด้านกองทุนสวัสดิการต่างๆเกี่ยวกับสมาชิกในงบประมาณรายจ่ายประจำปีและจำนวนเงินทุนสาธารณประโยชน์ที่จัดสรรจากกำไรสุทธิประจำปีมาเปรียบเทียบกับทุนเรือนหุ้นทั้งหมดในงบดุลของสหกรณ์ปีนั้น ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนดังกล่าวของ สอ.มม. ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2548 มีดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 W_{2544} &= \frac{\text{ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการสมาชิกทั้งหมดในปี 2544}}{\text{ทุนเรือนหุ้นทั้งหมดในปี 2544}} \times 100 \\
 &= \frac{22,000,000.00}{2,148,569,250.00} \times 100 = 1.02 \% \\
 W_{2545} &= \frac{32,000,000.00}{2,447,643,530.00} \times 100 = 1.31 \% \\
 W_{2546} &= \frac{42,000,000.00}{2,788,506,450.00} \times 100 = 1.51 \% \\
 W_{2547} &= \frac{51,000,000.00}{3,189,444,940.00} \times 100 = 1.60 \% \\
 W_{2548} &= \frac{44,000,000.00}{3,705,479,470.00} \times 100 = 1.19 \%
 \end{aligned}$$

จะเห็นว่า อัตราส่วนการจัดสรรทุนสาธารณประโยชน์และการจัดสรรเพื่อสมาชิกต่อทุนเรือนหุ้นของสอ.มม. มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปีพ.ศ. 2544-2547 ก่อนที่จะลดลงมาเล็กน้อยในปีพ.ศ. 2548 แต่ก็ยังถือว่าอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับเกณฑ์อ้างอิงของชสอ. คือมีค่าเกินร้อยละ 0.60 มาโดยตลอด หากเปลี่ยนค่าอัตราส่วนดังกล่าวเป็นคะแนน จะพบว่า สอ.มม. ได้คะแนนเต็ม 10 ทุกปี แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญในด้านสวัสดิการของสมาชิกและความเอื้ออาทรต่อชุมชนสูงเป็นอย่างมาก